

Šiame numery

Energijos šaltiniai ir dvasios vėjas.
Naujasis Švento Rašto vertimas.
Stasys Santvaras apie kan. Mykolą Vaitkų.
Liūnės Sutemos kevirtasis rinkinys.
Su Jurgiu Jankum užkandžiaujant.
Nepramiegokime geros progos.

Kertinė paraštė

Energijos šaltiniai ir dvasios vėjas

Dabartinė energijos krizė nėra, kaip vienas labai sąžiningas žmogelis prisipyręs tvirtino, didelių alyvos koncernų pasipelnymo triukas. Krizė yra tikras dalykas ir kiekviena metu gali dar pasitirti. Kai kuriais atvejais ji primena eilinio piliečio tušėjimą: pinigine, mėnesiui baigiantis: žmonijos šeimai auga, didėja išlaidos, senka žaliavų ištekliai... Žodžiu bėda.

Reikia neužmiršti, kad pasaulio gerovė palaipsniui kyla. Šiandien yra žymiai daugiau norinčių ir sočiai pavalgyti, ir gerai pagyventi. Daug kas nesantiraišką lūšnį pakeitė į elektrifikuotą gyvenvietę. Daug kas šalia griukio košės ant stalo deda ir jautienos kepsnį. O ką kalbėti apie milžinišką automobilių padaugėjimą. Visi nori važinėti, lankyti draugus, keliauti.

Tokiu būdu žemės pluta suplonėjo, pamažu išsenka jos ištekliai. Ką daryti? Atsakymas paprastas — susirasti naujų energijos klodų. Kur? Kaip tai kur. Yra gi vandenynas. Saulė. Atominė jėga. Visata. Žmogaus smegenų mikrokosmas.

Šiose srityse, be abejo, ir glūdi būsimieji energijos šaltiniai.

Vandenyne yra daug bangų, vandens, rimtai pasakė vienas profesorius, tuoj pat logiškai pridurdamas: reikiama vandenynas turi daug energijos. Bet praktiškai ją ištraukti iš vandens ir pritaikinti mūsų poreikiams kol kas labai sunku. Nėra tinkamos technologijos.

Atominės jėgaitės? Jų Amerikoje jau pastatyta apie 30. Tik bėda, kad prieš jas griežtai nusistatė Žemės Draugai ir tas idealistas Naderis. Draugai būkštavo, kad, besikaldant atomų branduolius, padidės radioaktyvumas. O tai juk kenksminga žmonių sveikatai. Nenorint draugų per daug rūstinti, reikia žvalgytis kitur.

Saulės spinduliai? Tautosakoje eilijojama: Saulė močiutė kraitelį krovė. Tai tiesa. Ši energija naudojama nuo seniausių laikų. Išdėmėtina — ji yra švarus šva-

rutėlė. Žinoma, pramoninis jos konservavimas dar labai brangus. Tie kraštai, kur saulės yra daugiau negu reikia, ilgai niekaip galės eksportuoti jos energiją. Geras būdas Sacharai.

Pietų Australijos Flinders universiteto prof. John Bockris pranešauja, kad apie 2000 Australijos savo pagaminta saulės energiją galėsianti aprūpinti visus JAV vartotojus. Suprantama, jei tik technologijos patobulinimui bus skiriamos reikiamos lėšos. Atseit, negailėkite saulei pinigų.

Pažvelkime į smegenų orbitą. Apie jos energiją išsamiai ir vaizdingai yra rašęs amerikiečių psichologas William James. Žmogaus proto ar kūno veiklos fazė susideda iš „vėsios“ pradžios, apšilimo, smagus darbo ir vėliau sekancio nuovargio. Nuovargis yra. Savotiškas persėjimas — štai jau negalima daugiau eikvoti energijos. Normaliai, žmonės, pajutę nuovargį, ima ilsėtis.

Kas atsitinka, jeigu mes, reikalo prispirti, ryžtamės nugalėti nuovargį, t. y. peržengti ribą. James sako: „Ivyksta staigmena. Nuovargis dar padidėja, bet po to laipsniškai ar net staiga išnyksta, ir mes pasijuntame gaisvini negu prieš tai. (...) Kai kuriais atvejais, peržengę ypatingai didelio nuovargio ribą, mes pajuntame dar niekad prieš tai nepatirtą palengvėjimą. Atsiveria iki šiol nenaudota jėgos versmė“.

Tokių žmogiškos energijos prasiveržimų James vadina „trečiuoju“, „ketvirtuoju“ ir net tolimesniu žmogaus energijos vėju.

William James samprotavimus galima būtų paremti visa eile pavyzdžių. Tam tikslui, man atrodo, geriausiai tinka paskutiniajame Lietuvių Dienų žurnale aprašytas aštuoniadesimtmečio redaktoriaus, spaustuvininko Jono Sondas titaniškas darbas. Iš kur tiek energijos? — stebisi dažnas skaitytojas. James paaiškintų: Tai tie stebuklingi dvasios vėjai. Jie pučia ir senatvėje.

Taigi, galvodami apie vandenyną, saulę, atominius reaktorius, niekad neužmirškime žmo-

PREL. LADAS TULABA

ŠVENTASIS RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Keturių evangelijų. Apaštalių raštai. Vertimas iš graikų kalbos. Lietuvos Vyskupijų Ordinarų Kolegijos leidinys. Vilnius — Kaunas 1972 m. Vertė kun. Č. Kavaliauskas. Redagavo kun. V. Aliulis.

Apie naują, dalinį Šv. Rašto vertimą, ruošiamą Lietuvoje, seniai buvo kalbėta. Ilgai jo buvo laukta. Daug ir sunkiai prie jo buvo dirbta ir daug pastangų dėta. Pagaliau lūkesčiai tapo realybe. 1972 metų pabaigoje išėjo iš spaudos stambokas — 638 puslapių-tomas, talpinąs visas Naujo Testamento knygas lietuviškai.

Leidinyje yra oficialus. Jis yra patvirtintas Lietuvos bažnytinės provincijos Vyskupų konferencijos prezidento.

Vertėjas kun. Česlovas Kavaliauskas. Redaktorius kun. Vaclovas Aliulis. Jiems talkino keletas kitų kunų. Neaišku, kas yra autorius įvadų ir paaiškinimų? Ar tai yra priskirtina vertėjui ar redaktoriui ar kuriam nors iš bendradarbių. Šitai būtų buvę svarbu pažymėti. Tuo atveju atsakomybė, o ji didelė, priklausytų autoriui-asmeniui, o dabar ją reikia priskirti Vyskupų konferencijai.

Vertimas ir ypač redakcija yra kruopštaus darbo vaisius. Vertėjas, redaktorius ir jų talkininkai vertę pagyrimo ir nušipnelio dėkingumo. Atlikta didelis darbas. Parodyta nepaprasto pasiryžimo. Idėta daug darbo, daug širdies ir didelio sugebėjimo. Pats išleidimas: techninė bei išorinė leidinio pusė galėjo būti ir geresnė. Bet tai nepriklausė nei nuo redakcijos, nei nuo leidėjų, o nuo turimų techninių galimybių. Lyginant su kitais mūdin Lietuvoje išleidimais: leidiniais, šį Šv. Rašto tomą reikia laikyti gerai išleistu. Vis dėlto jis toli gražu nėra tiek puikus, kiek jį tokiu laiko sovietinė spauda. Nei J. Skvirecko 1935 m. išleistas V Šv. Rašto tomas, nei kitas N. Testamento leidiniai ne tik nenublangsta, lyginant su šiuo, kaip tai teigia Fatina Butienė („Tiesa“ 17.V.1973 Nr. 114), bet yra net šia prasme geresni už šį.

Išorinė tačiau leidimo pusė nėra svarbi. Leidinio tikroji vertė priklauso nuo vertimo kokybės, nuo teksto aiškumo gerumo ir nuo prideramų įvadų tikslumo. Šiais trimis klausimais norime pareikšti savo nuomonę.

Vertėjui, redaktoriui ir jų talkininkams netrūko kalbinės kultūros, nors vertime ir kalbos atžvalgų ne visa yra tobula, girtina ir gaus vidinių klodų, kurie kaupia bene pačius didžiausius energijos šaltinius. Iš jų ateityje ir srovės gyvenimo palengvinimo, visokių priemonių supaprastinimo būdai ir, kas svarbiausia, santūrumo dėsniai, kurių šiandien visaiškai nepaiso išpaikę energijos eikvotojai.

Žmogus savęs apvilti negali. Jis turi ir toliau siekti gerio.

Pr. V.

Naujasis Šventojo Rašto vertimas

Albrecht Durer (vokietis, 1471-1528)

Keturi apaštalai (Pinakothek muziejus Muenchene)

priimtina. Jei kai kur vertėjas su-rado geres lietuviškus žodžius iš-reikšti kai kuriems graikiškiems, lotyniškiems ar semitiškiems pa-vadinimams, kaip presbyter-seniū-nas, archierioi-aukštieji kunigai ir k., tai daug kur svetimi pavadi-nimai lietuviškai verčiami nevy-kusiai ir nepriimtina. Taip, pa-vyzdžiui, netikslu versti cohorta-kuopa, kodrantes-skaticas, para-bola-palyginimas ir k. Nežinau, kodėl vertėjas rado prasminga vartoti demoną, užuot naudojęs lietuvišką žodį velnias. Vietoj abstrakcinio „piktasis“ be reikalo pridėdamas paaiškinamasis intar-pas „žmogus“. Be to, vertime ga-lima užtikti visą eilę žodžių, ku-rie vien kalbiniu požiūriu ne vi-sada yra tiksliai parinkti ir pa-naudoti.

Vertėjo svarbiausias ir sunkiausias uždavinys yra ne tik ištiki-mai ir aiškiai originalo tekstą per-duoti, bet taip pat išlaikyti ir sti-lių. Čia mūsų vertėjui galima pa-daryti kai kurių priekaištų. Ne-reikėjo vengti anos evangelistų dažnai vartojamos jungties „ir“ (gr. „kai“). Ši jungtis rodo evan-gelistų semitinį galvojimą, kalbė-jimo ir rašymo būdą. Be didelių

nuostolių lietuvių kalbos skambu-mui galėjo vertėjas palikti tauto-loginius pakartojimus, kaip „iš-ėjęs, ejo“, „sakė, tardamas“ ar „tarė, sakydamas“, „žmogus ka-ralius“ ir p. Tokie pakartojimai pas semitus būdavo vartojami pa-brėžimo tikslu. Be reikalo vertė-jas vietoj labai dažnai vartojamo „jis“ verčia „Jėzus“. Tiesa, pakai-tomis vartojimas tikrinio vardo „Jėzus“ ir įvardžio „jis“ daro pa-sakojimą skambesnį ir aiškesnį. Bet neatkreipiama dėmesio, kad tuo atimama tekstui ypatingu-mas, kuris turi savo egzgetinę reikšmę. Mat, iš šio evangelistų rašymo būdo galima spresti, kas ir kada buvo parašęs N. T. šv. kny-gas. Jei evangelijas būtų rašę tie, kurie nepažinojo Kristaus, jei jos būtų buvusios parašytos, ilgam laikui praliskus po Kristaus, se-miant žinias ne iš gyvų, betarpių šaltinių, bet iš įvairių istorinių do-kumentų, jas jų autoriai būtų tik-rai parašę taip, kaip kun. Č. Ka-valiauskas yra išvertęs. Kadangi tačiau evangelijas, kaip liudija krikščioniškas padavimas ir kaip visada tikėjo ir mokė Bažnyčia, parašė tie, kurie arba patys buvo Kristaus mokiniai, arba betarpijai Kristaus mokinių bendradarbiai,

tai jiems Kristus buvo tiek arti-mas, taip žinomas ir tiek didis, jog jis jiems buvo „Jis“. Paduvie-čiai, minėdami šv. Antaną, pa-prastai nemini jo vardo, bet jį va-dina „Šventasis“ („Il Santo“). Taip, rašydami evangelijas, jie nematė reikalo Mokytoją nuolat minėti jo vardu. Jiems jo vardas buvo „Jis“, nes juk visa evangeli-jose yra tik „Jis“. Juoba, kad evangelistai, išskyrus Luką, buvo žydai, o žydai paprastai vengda-vo minėti Dievo vardą.

Kun. Č. Kavaliauskui pavyko pasiekti vertime kalbos skambu-mo ir teksto didesnio aiškumo. Šiuo reikėtų tik džiaugtis. Vis dėlto neužmirština, kad Šv. Rašto ver-time virš visko reikia paaisyti tiks-lumo bei ištikimumo originalui. Šv. Raštas, juk yra Dievo Žodis, tikėjimo šaltinis. Kiekvienas pa-skiras žodis Šv. Rašte neretai turi savo ypatingą reikšmę ir prasmę, todėl turi būti verčiamas ir palie-kamas tekste, nors ir nebūtų pil-nai aiškus ir suprantamas. Galuti-nis sprendimas, kaip kurį tekstą reikia suprasti ir aiškinti, priklaus-o Bažnyčiai. Nesakome, kad ver-tėjas nepaisytų teksto tikslumo, bet gaunasi išpūdis, kad kai kur jis visų pirma rūpinosi aiškumu ir

kalbos skambumu, aukodamas iš-tikimumą originalui. Daug kur vertime užtinkame sutrumpinimų, kai kur net išleidimų, o vienur ki-tur jis tiesiog tik parafrazuoja tekstą. Ne vienoje vietoje, skai-tant ir atidžiai sekant tekstą, gau-nasi išpūdis, kad vertėjas daugiau seka ne graikišką originalą, o prancūzišką „La St. Bible de Jeru-salem“ vertimą. Būtų per ilgą čia cituoti atskiras vietas. Skaitytojai patys galės palyginti su Skvirecko turimu vertimu ar su mano paties rengiamu spaudai nauju keturių evangelijų vertimu su plačiais pa-aiškinimais.

Nežiūrint visų pastabų, kun. Č. Kavaliauskas N. T. vertimą reikia laikyti vertingu ir naudingu. Ne-manau tačiau, kad jis mustelbia Skvirecko vertimą. Jie abu turi sa-vo vertę. Kas ruoš naują vertimą, turės atsižvelgti ir į vieną ir į ant-rą.

Pasisakius dėl vertimo, tenka dar pasisakyti dėl aiškinimų ir įvadų. Kas yra parašęs įvadus ir paruošęs prie teksto pridėtus pa-aiškinimus, neaišku — leidinyje nieko apie tai nesakoma. Reikia manyti, kad čia savo ranką dau-giausia bus pridėjęs redaktorius.

Paaiškinimai yra trumpučiai. Jie daromi, matyt, sekant Jeruza-lės Bibliją. Gal dėl to daug kur leidžiamasi į tekstokritikos painia-vas, nurodant pasitaikančius įvai-riuose kodeksuose skirtumus. Ma-nau, kad to nereikėjo daryti, ypač kai paaiškinimai yra tik trumpu-čiai. Reikia pasitikėti tais, kurie parengė kritišką tekstą. Nurodant skirtumus ir neduodant vilnesnio paaiškinimo, kodėl pasirinkta vienas, o ne kitas skaitymas, gali sukelti skaitytojams tik nereika-lingų abejojimų. Būtų buvę nau-dingiau, jei būtų buvę daugiau kreipta dėmesio ne į žodinę kri-tiką, o į dvasinę-moralinę teksto prasmę. Ten, kur aiškinimai nesu-taria, būtų buvę naudinga tai pažymėti arba bent savo aiškini-mą paduoti su rezervu: „atrodo“, „manoma“ ir p.

Tai mažos pastabos, kurias vi-sada kiekvienam egzgetui galima padaryti. Aplamai pėmus, reikia aiškintojo darbą teigiamai ver-tinti. Parodyta daug atidumo, kruopštumo ir studijų.

Kalbant apie įvadus, ypač į evangelijas, reikia padaryti keletą kritiškų pastabų.

Kaip daugeliui, taip ir tam ar-tiems, kurie rašė įvadus naujame vertime į šv. Knygą, nebuvo leng-va atsispirti pagundai būti mo-derniais. Iš vienos pusės norėta pasilikti ištikimais oficialiam Bažnyčios mokymui, kuris teigia evangelijų autentiškumą ir istoriškumą, iš kitos tačiau pusės nenorėta pasirodyti atsilikusiais nuo modernių autorių, kurie evange-lijų kilmę aiškina taip, kad, nors tiesiogiai ir neneigia-mas jų autentiškumas, vis dėl-to faktiškai tepripažįstamas, tik pačiam branduoliui autentišku-mas, o visa kita evangelijose, gir-gi, esą tik priedai ir padarinys į-vairių redakcijų bei radaktorių.

Įvade į Mato evangeliją be jo-kių rezervų teigiama, kad neva mūsų turimas evangelijos tekstas (Nukeita į 2 psl.)

Bostone 1962 m. Iš k. į d.: komp. Jul. Gaidelis, T. Leonardas Andriejus, O. F. M. dail. V. Vizgirda, inž. Z. Gavelis, dr. J. Girmius, Pr. Lembergas. Nuotr. Beatrice

Šviesusis Krislas užgeso

(Atkelta iš 3 pusl.)

originalus, jei galima vydušniškai tarti — sau rašytojas. Jo raštų tematika nepaprastai įvairi ir turtinga, forma be atvangos tobulinama, stilius — artimas barokiniam puošnumui. Tačiau pats kan. Vaitkus save laikė lyriku, Poezija iš tikro buvo jo nesikeičianti ir nesenantanti mylimoji. Ir, kaip man rodosi, lyrikos žanrui jis yra giliausiai savo pėdas įmynęs į gimtąją žemę.

Nekrologas — nėra mirusio rašytojo darbų analizė ar kritika. Noriu stabtėti tik prie Myk. Vaitkaus atsiminimų, prie subtilaus ir teisingo supratimo, kad reikia pasakoti apie „aukos laikus“, kurie vis daugiau ir daugiau apsidengia žmonių sukelto ir laiko dulkėm. Ypač negailestingai yra žalojamas ir iškraipomas Nepriklausomybės laikotarpis. O juk dar tebėra gyvųjų tarpe nemenkas būrys lietuvių, kurie apie to laikotarpio vieną ar kitą gyvenimo sritį, apie ryškesnius to meto asmenis ir jų darbus galėtų reikšmingų dalykų papasakoti, galėtų spalvingai ir teisingai to laikotarpio vaizdą atkurti, bet jie, net ir paraginti, numoja į tai ranka, tartum tuos darbus už mus turėtų atlikti svetimi žmonės.

Kan. Myk. Vaitkus išgyventos epochos reikšmę giliai jautė ir suprato, jautė ir savo, kaip liudytojo, atsakomybę ir pareigą. Man regis, tik toji nuovoka ir jo atsiminimų pagimė. Pabrėžtina, kad būdingiausi jo atsiminimų bruožai — šviesa ir tiesa. Ak, juk net ir tie žmonės, kurie velioniai Poetui nelinkėjo nieko gero, jo atsiminimuose spinduliuoja, kaip šviesūs krislai!

Apsilankymai ir susitikimai gana staigiu lūžiu pradėjo retėti, vis rečiau ir rečiau ėmė rodytis ir kan. Myk. Vaitkus laiškei. Suprantama, amžius pradėjo diktuoti savo „įstatymus“!

Mes Poetą aplankė praėjusių metų vasarą, mane su žmona į Taikos slėnį nudangino Stasė ir dr. Jurgis Gimbutai, visi gi buvom jo geri pažįstami.

Kanauninkas mus pasitiko ir priėmė maloniai, mėgino vaišinti (svėčius visuomet mylėjo, mėgo ir juos pavaišinti), moterims tuoj surado puošnius vardus (Santvarienė kažkodėl vadindavo karaliene), išėjom prie jo sodybos visomis pasivaikščioti ir nusifotografuoti (fotografuoti jis mokėjo artistikiškai). Tikra tiesa, buvo malonu su juo pabuvoti, pasikalbėti, jo balso paklausyti, jo rinktinių knygų bibliotekoj pasižvalgyti...

Deja, vienas pakitimas Kanauninko asmenybės netrukus mums krito į akis: praėjusios vandenys dar jis nardė, kaip lydeka, kai kuriuos įvykius ir žmones atsiminė su smulkelio, o dabarty jau nebesiorientavo. Pvz. mes jį paklausėm, ar jis pažįstas maloniai ir simpatinga inž. Donato Šato šeima, gyvenanti jo kaimynystėje, tik už kelių kilometrų nuo jo „dvaro“. Kanauninkas, kiek pagalvojęs, tvirtai atsakė, kad tokių žmonių nepažįstas, niekad su jais nesutikęs...

Tuo tarpu mes, su poetu Myk. Vaitkum atsivėkėme, stabtelėjome ir pas Satus. Jie buvo nustebinti, kad Kanauninkas jų neprisiminė — jie jau ne kartą jį lankė, paskutinį sykį pas jį viešėjo tik prieš porą savaičių...

Ir tada aš pagalvoju: senatvė yra negailestinga žmogaus žudikė, tikra ir baisi raganalė!

Rengiausi brangių Kanauninką aplankyti ir šį pavasarį, tik šioje ir tokie darbai vizitą vis nustumdavo rytoj. Ir staiga, lyg nelauktas ir netikėtas žemės drėbėjimas po kojom, atskrido žinia — muz. Vyta. Rastonis pasiskambino man iš Providence'o, R.I., kad kan. Myk. Vaitkus sunkiai susirgęs, kad jis gulį ligoninėje, kad jo sveikatos būklė esanti kritiškai stov...

Zinoma, reikėjo tuoj organizuoti važiavimą, reikėjo ligonį aplankyti. Bet tom dienom

ruošiausi kelionei į Chicago, įsipareigojimas buvo rimtas, pagaliau, atsirėmiau į paiką vilį, kad aplankysiu jį iš Chicagos sugrįžęs, gal rasiu jau šiek tiek sustiprėjusį...

Deja, kai sugrįžau, tuoj atkilo dar šurpėsnis žodžiai — kad kan. Myk. Vaitkus jau nebėra gyvųjų tarpe... Ir dabar jaučiuosi jam didžiai nusikaltęs, nepataisomai skolingas, nes nepajėgiau net ir paprastos artimo pareigos atlikti...

Gegužės 21 d. pavakare su miela ir simpatinga moterimi p. Beatrice V. važiuojam su velioniu Poetu atsiveikinti, paskutinį kartą su juo pasimatyti.

Mano kelionės draugė (jos automobiliu ir važiuojam), kurį laiką taip pat gyvenusi kaimynystėje, kan. Myk. Vaitkų gana dažnai aplankydavo. Paskutinį sykį pas jį viešėjo prieš ketvirtą savaitę, dar jam esant sveikam. Ir tada, tarp kitų dalykų, Kanauninkas, beveik su užsigavimu, pareiškė: „Santvaras mane visai pamiršo, suredavo ir išleisdino Kiršos Palikimą, o man knygos ir neatsiuntė...“

Tuo metu p. Beatrice pamačiusi, kad Palikimas padėtas jo salonėly ant staliuko. Pradėjio pagalvoti, kad leidinį pats Kanauninkas nusipirko, bet prieš jį prie stalelio, paėmusi knygą, suradusi mano įrašą — dedikaciją poetui Myk. Vaitkui. Tada įėjau į kambarą: „Kanauninke, Santvaras Jūsų neužmiršo, žiūrėkit, štai knyga su jo dedikacija Tamstai...“

Velionis paėmęs leidinį, pavertęs jį ir su nustebeimu tarė: „Tikrai, tikrai jis manęs neužmiršo, Kiršos Palikimą man atsiuntė...“

Kai tą pasakojimą išgirdau, negeras jausmas skaudžiai suspaudė širdį. Atvirai kalbant, aš lūkuriauju jo atsiliepimo, lūkuriauju keleto mėnesių, bet... nesulaukiau. Ir tai buvo juoda priešingybė kan. Myk. Vaitkaus įpročiams ir stiliui — gauti dovanėlę ir dėl jos nė žodžio netarti!... Deja, tai yra dar vienas skaudus ženklas, kad Sviesiojo Krislo atmintis jau buvo pradėjusi paimioti ir blėsti...

Ir čia, toj kelionėj į atsiveikimą, prisiminiau gražų ir prasmingą Janinos Degutytės Medį:

Dar vėjas žvarbus ir drėgnas,
dar šerdis vos įsiklauso
į artėjančius saulės žingsnius, —
bet stovį jis,
visom juodom pulsuojančiom gyslom
gužtas iškelis, —
teglu nors paukščiai turi
saugius ir šiltus namus.

Poetas kan. Vyk. Vaitkus, nors miręs, savo darbais, kaip tas Medis „juodom pulsuojančiom gyslom“, mūsų gretose tebestovi gyvas. Ak, ir jis su nekantrumu laukė „artėjančios saulės žingsnių“, bet nesulaukė, ir jis troško, kad mes turėtumėm „saugius ir šiltus namus“, bet ir tas jo troškimas atsitrėnkė į „žvarbias ir drėgnas vėtras...“

Kažkodėl, kai važiuavau dar kartą pažvelgti į velionio Poeto veidą, man pasivaideno mintis, kad rasiu jį užgesusį su giedriu spinduliu žvilgsny, nesgi jis giliai tikėjo Dievą ir Amžinybę, tikėjo jos atlikti ir palaimą. Deja, ne toks reginys mums pasitiko — mes radom jį puošniame karste gulintį, baltais bažnytiniais drabužiais apdengtą, kaip man pasirodė — kūnu sumenkusį, dar mažesnį ir smulkesnį. Tik jo dailių ir taisyklingų veido bruožų net ir senatvė, net ir mirtis nepajėgė sutrempti. Padaryta pomirtinė jo veido kaukė — kada nors galėtų būti mūsų Literatūros muziejaus relikvija. Bet nužengė jis į Anapus, tepalikdamas mums tik savo darbus, nepalikdamas tos skausmingos minties, kuri sustingo jo veide, agonijos akimirkom...

Išskis, Sviesusis ir Garbingasis Poete, Putnamo kapinaičių ramybėje! Ir atleisk mums visas žmogiškąsias nedorybes ir visus mūsų dvasios silpnumus!.

(Pabaiga)

Su Jurgiu Jankum užkandžiaujant

Mielas Kazy,

Tau Jurgis Jankus kartais parašydavo iš mūsų padangės, iš mūsų paežerėje prisiglaudusio Rochesterio. Jis, mat, pirmos rūšies pasakorius, tai ir pripasakodavo savo laisvuose visokių idomių dalykų, ir išraišdavo juos taip, kad įdomu buvo skaityti. Aš taip padaryti nesugebėjau, bet ėmiausi rašyti, nes šiuo atveju Jurgis Jankus tikrai nerąšys! Mat, visas vakarėlis jam pačiam buvo skirtas.

Kaip jau žinoma, Rochesteryje — daugiausia vis Jurgio Jankaus pastangomis — jau nekuris metas vyksta vieno rašytojo literatūriniai vakarai. Jau čia svečiavosi, palyginti, nemažas skaičius mūsų kūrėjų (rašau čia maždaug chronologiškai, bet tikrai iš mano pačio atminties, tai gali pasitaikyti netikslumų, praleidimų, už ką iš anksto atsiprašau). Mes čia girdėjome ir matėme štai jau kurį skaičių rašytojų: Brazdžionis, Landsbergis, Nagys, Vaičiulaitis, Aistis, Pūkelevičiūtė, Bradūnas, Almenas, Andriejus, Santvaras... Buvo čia ir kitokių sričių kūrėjų, bet čia kalbėsime tik apie rašytojus...

Paprastai, kai pasikviečiame svečią rašytoją, tai mes jį visą vakarą gerokai pakankiname: jis mums skaito, aiškina, vėl skaito, į klausimus atsakinėja, mūsų nusipirktas knygas pasirašinėja ir t. t. Kažkodėl nedaug kur šis literatūros vakarų „žanras“ yra praktikuojamas... Bet tai jau ne mūsų tema.

Šį kartą (aną šeštadienį, birželio 16 dieną) mūsų LB Kultūrinė sekcija „prispaudė“ ir patį to visko kurstytoją ir kaltininką — rašytoją Jurgį Jankų. Tik kiek kitokia proga: jam pačiam mažiau teko skaityti bei kalbėti. Tam tikslui išsirašėme iš tolimo Detroito dr. Kęstutį Kebli, idant pastarasis paimtų nešti Jurgui Jankui skiriamos naštos dali. Tai buvo mažiau vieno rašytojo vakaras, o vieno rašytojo vienos knygos vakaras.

Kaip žinote, mūsųose jau mada virto organizuoti knygų pristatymus. Pats tas žodis (t. y. „pristatymas“) man nelabai patinka. Štai,

kad mes sakytume: „Naujo kluono galo pristatymas jiems nemažai kainavo“, tai čia tas žodis labai gerai tinka. Bet išsireikšime „knygos pristatymas“, man regis, dvelkia lyg ir slaviška lyg ir germaniška smėkla...Nenoriu leisti čia į semantikos plonybes, bet vis vien nepatinka man tas žodis ir gana, ir reikėtų geresnio paieškoti... Taigi, ta pačia proga ir siūlau kelis žodžius „pristatymas“ šia prasme pakeitimus: „supažindinimas su naujai išleista knyga“, „knygos įvestuvė“, „knygos parodymas“, „knygos sutikimas“, „knygos sutiktuves“... Man bent šiuo metu tinkamiausias atrodo „sutiktuves, knygos sutiktuves“, tai aš jį savo laiske ir vartosiu.

Grijkime prie naujosios Jurgio Jankaus novelių knygos Užkandis.

Taigi, čia mes ir suruošėme šios knygos sutiktuves.

Pradedant šios knygos sutiktuves, jos autorius pirmiausia gražiu ir graudžiu žodžiu prisiminė tik neseniai mirusį didįjį mūsų Poetą Joną Aistį, kurio balsas, tarsi, vėl nuskaubė šiose pačiose sienose. Rodos, tik neseniai jį patį matėme ir girdėjome...

Vakaro programos panešėja studentė Jūratė Krokytė supažindino mus su dr. Kęstutiu Keblio darbais. O jau svečias mus visus išsivedė įdomion kelionėn: jis kalbėjo apie geležinkelio bėgius ir stotis, kuriose mes sustojome ir žvalgėmės į Jurgio Jankaus veikalus (nes stotys — tai rašytojo kūrinių...): nuo Egzaminų ligi šios sutiktuves sveikinamo Užkandžio. Dr. Keblys ilgiau susto-

jo didesnėse, svarbesnėse stotyse: Naktyje ant morų, Paklydusiuose paukščiuose, Name geroj gatvėj ir, žinoma, paskutinėje stotyje Užkandyje. Labai įdomiai, glaustai jis nupiešė Jurgio Jankaus vaizdavimo būdą, veikėjų charakterius, jo nepaprastą pasakotojo talentą. Dažnai, esą, Jankaus knygos veiksmas eina dviem bėgiais dviem plotėmis: vienoje vyksta išorinis, paprastas įdomus, veiksmas, o gilesniame plane galima įžiūrėti rašytojo keliama problematiką. Pati problematika iškyla iš veiksmo ir reiškiasi veikėjų lūpomis. Pats rašytojas neilosofuoja, nepostringauja. Svetys knygos sutikėjas (jeigu sakysime „knygos sutiktuves“, tai tokių sutiktuvių dalyvį galima vadinti „sutikėjas“) ypatingai įdomiai paaiškino Jankaus moterų charakterius. Girdi, beveik visos Jankaus moterys esančios gražios ir patrauklios, bet tik naujoje knygoje moters jau savarankiškos, atseit, išvaduotosios moterys...

Pirmosios dalies pabaigai pats novelių autorius paskaitė gabaliuką iš pirmosios rinkinio novelės. Čia jis praktiškai parodė, kad jis pats amžinai keičia savo kūrinių: ir šį kartą, nors skaitė iš to paties teksto, vis kitaip sudėliodavo žodžius, kai ką kur pakeisdamas, kai ką išleisdamas, kai ką labai įdomiai pridėdamas.

Po neilgos pertraukos rašytojas sutiktuvininkas (saku, gal ir šį žodį būtų galima vartoti...) papasakojo apie savo naujosios knygos genezę, arba pradmenis. Kai kurios novelės bei pasakojimai susimėgė dar Lietuvoje, pvz. „Mergaitė“, „Kryžius“... Iš „Kryžiaus“ buvo kažkada planavęs ir visą romaną pagaminti, bet dabar matas, kad jau nesusėsiąs... Kitos novelės — naujesniųjų laikų vaisiai. Kai kurių novelių pradmenų net ir pats autorius neatšimenas.

Po to sekė klausimai iš kitų sutikėjų pusės. Daug dalykų buvo klausta, kai kas įdomiai buvo atsakyta. Iš seno papratimo Jankus rašas daugiausia naktimis; metų lai-

(Nukelta į 5 pusl.)

Dr. Kęstutis Keblys, Ateities literatūros fondo grožinės kūrybos knygoms leisti pirmininkas, kalba Jurgio Jankaus knygos „Užkandis“ sutiktuves Rochesterio birželio mėn. 16 d.

**MARQUETTE PHOTO
SUPPLY**

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite perkami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PRospect 6-8998

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781 (778-2781)

TVOROS, LANGAI, DURYS

STOGELIAI, RINOS,
APKALIMAI (Siding).

WAGNER & SONS

Typewriters, Adding Machines & Checkwriters

Nuomoma — Paruoda — Taiso

NAUJOS NAUDOTOS

Virš 50m. patikimas patarnavimas

5610 South Pulaski Road

Phone — 581-4111

**JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS
USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos**

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGFTS, INC.

Pirma užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

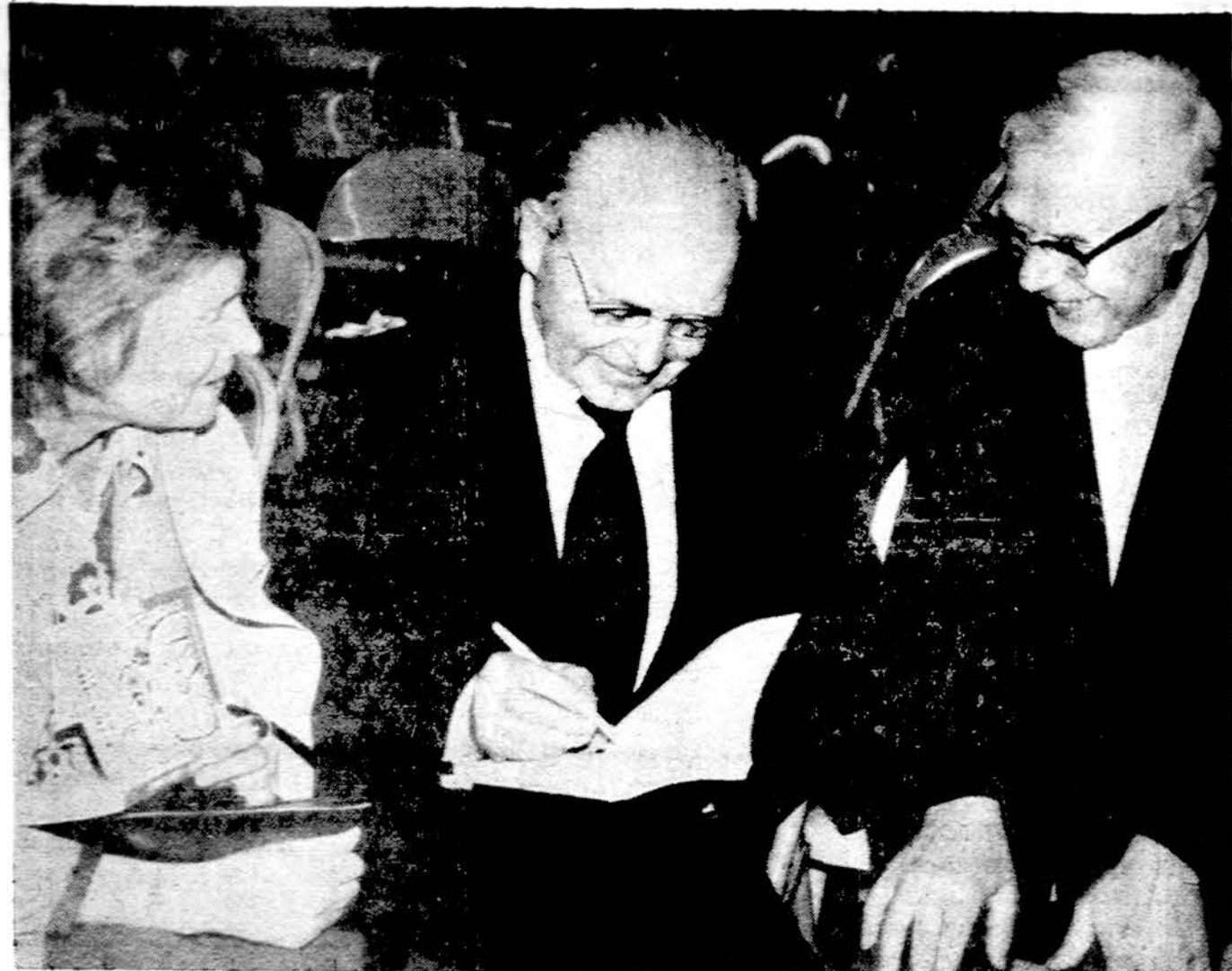
MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6790
Farmingdale, N. J. — 378 Market Street	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 411 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

(Atkelta iš 4 pusl.)

kai jam daug įtakos nedarė; netaip jam svarbu ir aplinka bei to meto pasaulyje vykstantys įvykiai. Ilgai jisai neraišęs dėl kelių priežasčių: darbo, sveikatos, nuotaikos, leidėjų pesimizmo ir pan. Gal idomiausia — bent šias eilutes čia brėžiančiam — buvo tai, kad, atsakydamas į klausimus, rašytojas, matyt, nejučiomis lyg ir išsakė savo kūrybinį credo. Anot jo, jeigu aš jį gerai supratau, realiaime gyvenime visuomet esą daugybė neatsakytų klausimų, klausimų: kodėl taip, o ne kitaip, kodėl čia, o ne ten, kodėl tas, o ne anas ir t. t. ir t. t. Jankus, rašydamas, vaizduodamas tą pačią realybę, stengiasi ją padaryti — kiek ga lima — be klausimų, ją ištisai pagrįsti, kad ji nebūtų nuobodi (Jeigu netaip nurašiau, tegu mielas rašytojas man atleis).
Sutiktųjų pabaigai autorius parodė labai idomų dalyką: sako, bendrinė kalba terorizuojanti iš namų išsineštą tėvų kalbą. Jis prisipažino, kad ir jo gimtoji kalba (atsait, tarmė) esanti jau taip smarkiai paveikta bendrinės kalbos, kad ir jis pats nevisiškai tiksliai atsimegęs savo tėvų ir apylinkės kalbą... Bet vis vien jis mums paskaitė savo aukštųjų rytiečių (bet vidurio aukštųjų kaimynų) kalbą (tarmė) kelis puslapius iš vienos Užkandisje išspausdintos novelės.

Rašytojas taip pat dėkingai prisiminė Ateities knygų leidimo fondą, kuris naująją knygą išleido.

Rašytojas Jurgis Jankus pasirašo savo naująją knygą "Užkandis", leidinio sutiktuvėse Rochesterėje. Kairėje — V. Sodytė, dešinėje — V. Vitkus.

Užkandis, anot dr. Keblio, tai nepaskutinė stotis... Kažkur tolimoje matyti ir daugiau mažesnių ir didesnių stotelių, ten kažkur boluoja ir labai didelė stotis: prieš dešimtmečius periodikoj pradėtas spaus-

dinti romanas Pušis...

Mūsų knygnešys Antanas Sabalis gerokai skaičių naujosios knygos čia pat ir pardavė. Autoriaus net ir ranka pavargę, bepasirašinėjant. Buvo ir šio to gaivinčio užsigerti

ir skanių sausainėlių užsikąsti. Nesinorėjo skirstytis, o vis važiuoti tolyn dr. Keblio traukiniu į kitas Jurgio Jankaus statomas stotis.

Tavo Antanas

Tik nepramiegokime geros progos

Tarptautinis antropologijos ir etnologijos kongresas Chicagoje

Paskutiniojo — VIII tarptautinio antropologijos ir etnologijos kongreso metu 1968 metais Tokijo mieste suvažiavusieji mokslininkai priėmė JAV kvietimą sekančiam kongresui susirinkti Amerikoje. Pokongresiniame susirinkime Kopenhagoje 1971 m. nuolatinė antropologų ir etnologų taryba entuziastiškai priėmė amerikiečių planus, ir dabar tas kongresas įvyks šiame, Chicagoje. Tai bus platus masto įvykis, kurio metu nuo rugpjūčio 28 iki 31 d. tęsis tyrimų posėdžiai, o nuo rugsėjo 1 iki 8 d. — bendrosios sesijos. Tai bus IX tos rūšies tarptautinis kongresas, apie kurį rengėjai plačiai informuoja spaudai pristatytoje medžiagoje.

Šitokie kongresai tęsiasi jau nuo 1934 metų. Į juos suvažiavę mokslininkai skaito studijines paskaitas anglų, prancūzų, vokiečių, rusų, kartais ir kitomis kalbomis. Kongresą šaukiantysis kraštas gauna registracijos

mokesčius, bet drauge įsipareigoja išleisti kongreso darbus. Moksliniai, studijiniai posėdžiai pajaušinami išvykomis, Kongresuose siekiama supažindinti su mokslo pažanga antropologijos ir etnologijos srityse, išdiskutuoti iškilusias problemas.

Daugiau dėmesio mokslininkų diskusijoms

Pastebėjus, kad studijinės paskaitos suėda labai daug laiko ir mažai belieka kada mokslininkams plačiau savo patyrimais pasidalinti ir juos išdiskutuoti, dabar Chicagoje šaukiamame kongrese siekiama, kad paskaitos būtų iš anksto paruoštos, multiplikuotos, kongreso dalyviams išsiuntinėtoms ir, ilgainiui negaistant su jų skaitymu, būtų daugiau laiko skiriama diskusijoms.

Kadangi kongreso paskaitos būna pirmųjų mokslininkų, kurių surinkta medžiaga branginama, tai numatoma, kad už leidinius bus net gauta iš leidyk-

lų apie 300,000 dol. honoraro kongreso reikalam.

Dėmesys ir pažangėjanti

Kongresui jau ruošia savo studijas apie 2,000 mokslininkų iš viso pasaulio. Jau tai parodo, koks čia milžiniškas dalykas rengiamas. O dar kiti įsijungę į diskusijas, dialogus su kitais. Vienas iš šio kongreso rūpesčių yra susilaukti atitinkamos reprezentacijos iš kultūrininkų, bet dar atsilikusių tautų: iš Azijos, Afrikos, Artimųjų Rytų, Pietų Amerikos. Antropologų suvažiavimas Kaire atkreipė dėmesį, kad su civilizacijos pažanga susidaro ir naujų problemų: gyventojų prieauglio, taršos, nusikaltimų, narkotikų, alkoholio, savijudų, rasizmo, seksualumo, psichinių ligų. Šiuo šiuo problemomis labiau susidurs ir pažangėjantieji, dabar atsilikę kraštai. Kairo konferencija pabrėžė, kad paprastai tarptautinės konferencijose būna dominuojama pažangųjų, industrializuotų tautų atstovų. Jie pareiškė pageidavimą, kad IX kongresas, įvykstantis Chicagoje, turėtų bent ketvirtadalį atstovų iškilančių, besivystančių tautų.

Todėl Chicagoje įvyksiančiame kongrese iš 4,000 atstovų norma bent 1,000 turėti iš tų atsilikusių, pažangėjusių kraštų, iš vadinamo "Trečiojo pasaulio" — ne europiečių ar amerikiečių, gyvenančių Azijoje, Afrikoje, Okeanijoje ir Pietų Amerikoje, bet vietinių mokslininkų. Taigi norima, kad ten gyvenantieji europiečiai ir amerikiečiai mokslininkai drauge atsiųstų ir vietinės kilmės antropologų. Penki mėnesiai prieš kongreso pradžią jau buvo įsiregistravę 2,264 mokslininkai, iš kurių 2,000 iš užsienio.

Dauguma pasaulio antropologų JAV-se

Dar kitą, dešimtą, antropologijos ir etnologijos kongresą numatoma šaukti kur nors Azijoje ar Pietų Amerikoje, Taigi ir dėl

to norima daugiau turėti tų kraštų vietinių mokslininkų šiame IX kongrese, kad jie turėtų didesnę patirtimą organizuoti dešimtajį kongresą. Pažymėtina, kad apie pusę pasaulio antropologų gyvena JAV-se, ir nebus lengva sutraukti tiek atstovų iš kitų kraštų, kad kongresas tikrai atrodytų tarptautinis.

Kultūrinis pluralizmas

Šį kongresą organizuojant, prisimenama, kad jis įvyks JAV 200 m. sukakties išvakarėse. Tai bus proga pasvarstyti JAV ilgą gametę patirtį, apjungiant įvairias tautines, rasines, etnines grupes, kuriant vienybę įvairume, ugdant tarpusavę grupių pagarbą, gyvenant kultūrinio pluralizmo būdu. Kadangi tarp naujų, o ir senųjų, pasaulio kraštų yra nemažai tokių, kurie apjungia įvairias etnines ir kultūrinės grupes, tai iš kongreso grįžtantiems mokslininkams bus proga parsivežti naujų idėjų iš JAV patirties. Kongreso šūkis: "Viena grupė, daug kelių".

Jau įsiregistravo 2,400

Registracija į IX antropologijos ir etnologijos kongresą prasidėjo 1973 m. gegužės mėnesį. Įsiregistravo 2,414 pasaulio mokslininkai iš 96 valstybių. Daugiausia iš JAV: net 950, iš Kanados 115, iš Sovietų Sąjungos 176, iš Prancūzijos 118, iš Indijos 89, iš Japonijos 83, iš Italijos 77, iš D. Britanijos 63. Įsiregistravo po vieną net iš tokių kraštų kaip Islandija, Kipras, Jordanas, Libija, Fidži, Morokas, Haiti. Iš viso iki šiol iš Vakarų Europos įsiregistravo 465, iš R. Europos 317, iš Azijos 302, iš Okeanijos 42, iš Afrikos 74, iš P. Amerikos 107, iš vidurio ir centro Amerikos 42, iš Šiaurinės Amerikos (JAV ir Kanados) 1,065. Aišku, registracija kasdien didėja.

Lietuviams atstovavimas

Iš paskelbtos sąrašo matyti, kad Sovietų Sąjunga siunčia bendrą savo delegaciją. Nemi-

nima, kad pvz. bus delegatų iš Lietuvos. Bet šitokiam svarbiame tarptautiniame kongrese, kur bus svarstomi etniniai, tautų likimo klausimai, svarbu, kad būtų lietuviams atstovaujama. Visų pirma, mūsų mokslininkai, kurie dirba įvairiose JAV ir Kanados, o net ir Europos universitetuose šioje srityje, turėtų būtinai įeiti į šį kongresą. Lauktume, kad dr. M. Gimbutienė, dr. J. Balys, dr. J. Gimbutas, dr. J. Lingis ir eilė kitų mūsų, garsėjančių antropologijos ir etnologijos srityse, būtų to kongreso dalyviai. Gal net būtų galimybės ir energingesniems, pažangesniems šios srities studentams, bent stebėtojais, kongrese dalyvauti. Būtų gerai, kad mūsų Lituanistikos instituto pasiteirautų apie galimybę sudaryti lietuvių atstovybę šiame kongrese ir bandytų nukreipti ten atitinkamų mūsų mokslininkų delegaciją. Šiame reikale mūsų mokslininkai už geležinės uždangos išvykimui tegalės parodyti tik tiek iniciatyvos, kiek leis Maskva, o ir atvykus jų lūpos pasiliks Maskvos kontrolėje, jei norės grįžti pas savo šeimas ir prie savo pareigų.

Viena žmonija daugiopioje kultūroje

Kongresas svarbus. Tik kas penkti metai toks būna. Jame siekiama pasidalinti tyrimais, liečiančiais ne tik šiaip antropologinius klausimus, bet svarbiausia — aptarti pačią žmonijos ateitį. Pagrindinė kongreso svarstymų problema, pagal jo šūkį — viena žmonija daugiopioje kultūroje. Lietuviai antropologai ir etnologai turėtų pasiskatinti ir savo kolegas latvius ir estus kongrese dalyvauti, o kiekviena Baltų tautos grupė turėtų pasirūpinti kongrese sudaryti savo tautos atstovybę atskirai, derinant visų trijų Baltijos tautų veiksmus drauge. Šio kongreso reikalais galima krepintis ir organizacinę būstinę: IXth International Congress Office, 1126 East 59th St., Chicago, Ill. 60637. Pažymėtina, kad kongreso nariai turės ir savo ženklelį, kuriam projektas sudarytas konkurso keliu.

Pramogos ir parodos kongreso metu

Iš viso kongrese numatyta 85 atskiros ir bendros sesijos. Jau daugiau kaip 1,000 paskaitų gauta paruoštų. Kongreso dalyviams bus specialūs Gian Carlo Menotti operos spektaklis, Smi-

thsonian institutas organizuoja stambų įvairių tautų muzikos pademonstravimą, bus koncertas įvairių pasaulio regionų muzikos, bus demonstruojamas naujas filmas "Pasaulio šokių etnografija", bus pasaulio tapybos, foto parodos, antropologinių filmų festivalis, antropologi-

nių knygų paroda, JAV ir Kanados indėnų darbų paroda.

Mokslininkų kontaktai su Chicago lietuviu?

Bus plati JAV kultūros studija, pravedama mokslininkų komisijos, sudarytos iš įvairių tautų. (Nukelta į 7 psl.)

SKIRTINGESNIS — Vidaus išpuošimo — Vidaus išplanavimo — Namų įrengimo IŠPARDAVIMAS 2 MĖN. KRAUTUVĖJ ESANČIŲ BALDŲ

Apžiūrėkite mūsų nuostabių baldų, lempų, kilimų, apšvietimo papuošimų ir paveikslų rinkinius. Mes pagelbėsime jums pasirinkti ir pritaikinti baldų apstatymus jūsų namams, butui, ar vilai, konservatyviame ar moderniškaime stiliuje.

ROCKWELL FURNITURE COMPANY
2615 W. 63rd St., CHICAGO, ILL. Tel. 925-1711
4721 Main St., Lisle, ILL. Tel. 964-9797

RAY KATCHE (Kacinskas) FURNITURE INTERIORS

KANADA ir U.S.A.

Pasinaudodami mūsų patarnavimu, geriausiai, paremsite savo gimines Lietuvoje, mūsų patarnavimas padės Jums apsispręsti ką pasiūsti ir kas bus naudinga ir praktiška.

Vasaros ir rudens sezonui, specialiai siūlome šias prekes: (Muitas jau įskaiciuotas į kainą.)

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$12.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėlėta arba ornamentais crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknelei	\$12.00
Dirbtinis mink kailis paltui	\$48.00
Dirbtinio nailoninio kailio paltui medžiaga	\$27.00
Labai gera vilnonė moteriškiems paltams medžiaga	\$36.00
Nailoniniai išėginiai marškiniai	\$ 9.00
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00

Perukai nuo \$24.00 iki \$60.00. (Muitas už peruką jau įskaiciuotas.)

Primame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiūsti.

BALTIC STORES LTD.
(2. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England
Telef. — 01739 8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit išsina ir nebegriža. Jūsų doleriai reikla vado, kad jie nepaklystų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus saugioje vietoje ir augsti nuosimčiai auklės naują dolerių šeimą. Jūs dirbate, tegul ir jūsų doleriai dirba.

Jei norite įsigyti namą, turėti pakankamai lėšų vaikų mokslui ar senatvei, laikas dabar pradėti taupyti.

5%	5 1/4%	5 3/4%	6%
Regular Passbook Account	90 Day Passbook Accounts	\$1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)	\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

CHICAGO savings and loan association

6245 south western avenue 476 7575

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6% Mokamas už dviejų metų Certifikatų sąskaitas. Minimum \$5,000.00

5% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS
PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

Ketvirtasis Liūnės Sutemos rinkinys

(Atkelta iš 3 pusl.)

kad nereiktų palikti ir išduoti ju, kad nereiktų ilgėti namų.

Autorė parinko "Niekieno žemė" motto, paimtą iš Alg. Mackaus:

Mes kalbam išgelbėtai žodžiais Merdincios mūsų kalbos.

Faktiniai skolinų reikmenų iš Mackaus poetinės butaforijos sandėliuko yra čia nemažai, pradedant "peraugtais rūbeliais", "prilijusiais mėnulių šviesa šalmais", ir baigiant pačia kūrinių forma — poetizuotu "vedamuoju". Tai suteikė progos kai kam pakartotinai priminti, kad Sutemos esama "neornamentuotos kartos generacijos, "nužemintųjų kartos atstovės", nerandanti savo identiteto. Tai dalinai tiesa. Kai eilėraštis pirmą kartą pasirodė "Metmenyse", buvo tada protų santėmio laikotarpis, ir kai kurie posmai skambėjo manifestu:

Lieku Niekieno žemėje,
kad nebūtų nei Jūs, nei Aš —
Tik Tu ir aš, ir Tu,
ir mūsų kalba,
pakilusi paukščių
iš pelenų, —

Šiandien paskirų posmų retorika, mažiau pagaunanti, bet kaip išsakymas alienacijos "Niekieno žemė" savo emociu tūri ir sugestyvumu ilgai dar ras atgarsį daugelio kartų sielose.

Gal būt, lygiausias savo nuotaukų spektru ir intymiausias iš visų "Badmečio" eilėraščių yra "Dainelė su priedainiu". Jame Sutema parafrazuoja neaiškios kilmės, bet žmonėse paplitusią dainelę "Isėjo tėvelis i mišką". Poetei puikiai pavyksta išlaikyti baladės koloritą, liaudies dainų dvasią ir paprastumą.

Visumoj akivaizdu, kad Liūnė Sutema stengiasi naujinti, plėsti savo vaizdą, vis labiau pasikišdamas tiesioginiais, realistiškais įvaizdžiais. Bet kelias ilgas, Pernelyg dar dažnai pasikartoja jos posmuos vaizdai, išsauli asociacijos su fiziniu skausmu: peiliai, šukės, kapojančios krušos, erskėčiai, geluoniai. Ilgainiui tai dvelkia monotonią. Nesėkmingu bandymu laikytumėm ir jos posūkį i zoologiją. Dažnai jos simboliais tampa žvėrys: vilkai, baltieji lokiai ("kurių letenos kietos ir slidžios, kaip ledas, ir nekvepia liepom nei medum" sic!), drambliai. Nelaimė, tos puošmenos — pakuliniai žvėrys iš žaislų krautuvės. Nenuostabu, kad toks autorės laisvas elgesys su Dievulio tvarinija leidžia gimti tokiom gimnazistiškom, naiviom eilutėm, kaip ši, vaizduojanti liūties pradžia:

Zvėrynas saulėlydį plėšo vilkais,
Zirafom drasko medžių lapus,
Drambliais išklampoja gėlynus...

Panašiu performansu skamba ištisai eilėraštis "Ginuosi", kurį skaitant, susidaro įsūdis, tarsi, operuodama knygiskais vaizdais, Liūnė Sutema sąmoningai parodijuotų save.

Visa tai, mūsų manymu, literatūrai nereikalingi skarmalai, dengiantys gyvą kūną, kuris, kaip mes visi, tik jautriau, visapusiškiau išgyvena alienaciją, lygiai, kaip mes visi, blaškosi tarp desperacijos ir vilties. Visa tai tik trukdo skaitytojui išgirsti autorės balsą, kuris neretai pratrūksta frustracijos viršpiliu, bet kuris atskleidžia nenudailintą, gerokai pavargusio, gerokai vienišo, bet išdidaus, istvermingai kažką saugojančio žmogaus portretą. Bruožus, kurie kartais neįžiūrimi iš paskiro eilėraščio, bet išryškėja iš rinkinio visumos.

Filmų įvairumai

Mark Twaino herojus ekrane

STASE SEMENIENE

Mark Twain, vienas didžiųjų amerikiečių rašytojų ir pasaulio humoristų, parašė spalvingą knygą vaikams "Tom Sawyer", pilną nuotykių ir vaikiškų jaunatviškų išdaigų, bet ir slaptos didaktikos. Taipgi jis išleido kitą knygą apie vaikus, tai jo meistriškas kūrinys "Huckleberry Finn", vienas iškilusiųjų šios rūšies kūrinių JAV literatūroje. Šiuo metu rusai stato filmą tuo pačiu pavadinimu.

Dabar Reader's Digest nutarė paversti "Tom Sawyerio nuotykių" ir muzikinį filmą "Tom Sawyer". Tai paprastas, be pretenzijų, spalvingas, vaizdingas ir melodramatiškas filmas — niekad per daug rimtas. Puiki medžiaga vaikams praleisti atostogų vakarus ne dažuantis gatvėmis, žiūrėti šį žavingą filmą.

Filmas daugiausia susuktas Hannibalo miestely Mo. ir jo apylinkėse, kur gyveno šis iškilusis grožinės literatūros plunksnos valdytojas Samuel Longhorne Clemens, pasivadinęs slapyvardžiu Mark Twain. Kadangi mini-mi įvykiai vyksta apie 1876 m., tai filme tiksliai atvaizduotas to laiko periodas. Ekrane vaizdai,

visai kaip skaitytojas juos įsivaizduoja perskaitęs knygą: Mississippi — plati ir smagiai plaukianti, o Jackson sala — visa žalia, tanki ir žalumynų pripailiota, lyg džiunglės, dar jokių telefonų stulpų nepažįstanti ir nesuteršta, ne piknikautojų nepailiasta.

Šitokiose natūralios gamtos dekoracijose režisierius Don Taylor ir rašytojai Richard ir Robert Shermanai pastatė nepretenzingą, kuklų, bet smagų filmą, lydimą muzikos ir dainų.

Nemažai gerai atmenamų scenų čia liko vis dėlto nepaprasta. Tetos Polly legendarinė nubiukusių lenčių tvora vėl dar sykį nubaltinama. O Tom su savo draugu Huck aplanko vidurnaktį kapines, besinėsdami užkasti negyvą katę. Ir, žinoma, Tom su savo geltonkase drauge Becky paklysta požemio urve. Tik šį sykį jie neranda negyvo indėno Joe, bet jis gyvas vaiko juos po visą urvą. Tai lyg trečio veiksmo kulminacinis taškas.

Herojai vykusiai parinkti. Johnny Whitaker, gerai žinomas iš televizijos serijų "Family Affair", raudonplaukis papargal-

Visą vasarą dainavo Žiogas, linksmas tinginys...

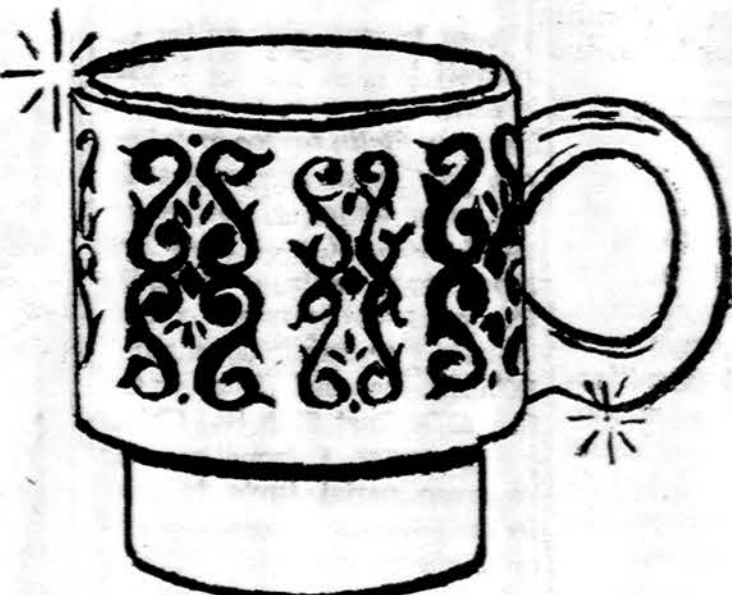
Nuotrauka Algirdo Grigaičio

vis su strazdanota nosyte atvaizduoja priimtą Tomą Sawyer, nors jo plaukai ir per daug susilaukė. Celeste Holm yra tetos

Polly įkūnijimas. O Warren Oates laisvai iškrypuoja miestelio prisigėrėlio rolę, apgaulingai apkaltintas žmogžudystės (vietinio gydytojo).

Huckleberry Finn vaidmenį Jeff East išvežė sunkiai įkandamą jaunuoliui rolę. Beveik neįmanoma rasti 1973 metų Amerikoje dvylikos metų berniuko, kuris pasižymėtų tokiu įgimtu samojum, išmanymu ir laisvumu, ką Twain su kaupu aprašė savo nymylėtame herojuje Huck Finn.

Didelį žiūrovų dėmesį patraukia Becky, suvaidinta mėlynakės blondinės, žavėtinai simpatiškos mergaitės, vardu Jodie Foster. Ji turi būti ir meilė ir graži, bet ji turi būti kartu įtikinanti, o ne kokia filmo porcelianinė lėlė. Tokia ji ir yra. Ši mergytė yra labiausiai prasikišančių vaikų

YOUR CHOICE FREE FOR SAVING

Choose a set of Four attractively decorated 10 ounce stacker coffee mugs . . . or . . . your choice of unusual cushion seats for patios, the beach, picnics etc. Each cushion is printed on both sides. Any one of these three gifts are yours free when you open a savings account of \$200 or more, or add that amount to your present account. Offer good through July. Limit one gift per family. Sorry gifts are not available.

DIVIDEND CHECKS MAILED MONTHLY

Earn 6% On 2 yr. certificates of \$5000 or more

Earn 5 3/4% On 1 yr. certificates of \$1000 or more

SEE US FIRST FOR HOME LOANS
Low interest rates. Minimum Charges
Earn 3 1/4 % on escrow accounts

Equal Housing Lender
MEMBER F.S.L.I.C. WASHINGTON, D.C.

Saint Anthony Savings
1447 South 49th Court Cicero 60650
Telephone 656-6330 and 242-4395

Open Mon. 9-8, Tues.-Thurs. Fri. 9-5, Sat. 9-1; Closed Wed. & Sun.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So., Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

aktorių eilėse nuo Elizabeth Taylor ir Judy Garland laikų.

Pats filmas gal ir netaps vaikų klasiku. Jis neprilygsta tokiam "The Wizard of Oz".

Muzikinė pusė kiek silpnoka. Aktoriai nėra dainininkai ir toje srityje jie nėra nepaprastai, dainai jų liežuvis čia nėra lankstus.

Nors ir su kai kuriais trūkumais, bet filmas vis dėlto patiks mažiesiems ir dideliems. Nors ir praėjus pro "cenzūrą" (Huck čia nesikeičia), filmas vis dėlto nuo knygos toli nenušoks. Aplamai režisierius norėjo, matyt, pasekti Walt Disney pavyzdžiu — duoti vaikams ką nors aukštesnio.

MIRĖ FILMŲ KŪREJAS

Arthur P. Jacobs, 51 m., ištiktas širdies smūgio mirė Beverly Hills, Fla. Jis buvo pastatęs fil-

mus: Doctor Doolittle, Tom Sawyer, Planet of the Apes.

NUOSTABI KOMPIUTERIŲ PAZANGA

Stanfordo universitete sudarytas kompiuteris, kur televizijos kamera diriguoja mechanines rankas, kurios paima vandens siurblio dalis, sujungia jas ir suveržia varžtais. Sudaryti kompiuteriai, kurie iš sugadintų plokštelių atkuria dainininko balsą, kurie gali pakartoti žmogaus judesius ir net "mąstyti". Jie savotiškai daro "sprendimus", turi "atmintį" ir "pasimoko" iš klaidų, pagerindami savo veikimą. Mokslininkai sako, kad ateityje kompiuteriai galės vadovauti fabriku gamybai, galės nustatyti ligos diagnozę, išspręsti orą, skaityti knygas ir atlikti daug kitų nuostabių uždavinių.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visas mūsų apylinkes. Deklamu Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

5%
All accounts compounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4000

6%
2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

CHRYSLER — PLYMOUTH — IMPERIAL — VALIANT

BALZEKAS MOTORS

4030 Archer Avenue Tel. VI 7-1515

Now . . . A New Service From Balzekas!

AUTO RENTAL Rates From **\$6 Day**

NEW PLYMOUTHs: Rates start at \$6 Day, 8c Mile
For Rentals Call Mike Kool at VI 7-1515

Nauji 1973 PLYMOUTH, 2 dr. DUSTER \$2,376.00

Nauji 1973 CHRYSLER 4 durų — nuo \$3,695.00

Daugumas automobilių turi Air Conditioning.

Yra likę keletas naujų 1972 metų 4 durų PLYMOUTH tik už \$1,864.00

VARTOTI gerame stovyje AUTOMOBILIAI parduodami URMO KAINA.

Turime naujų ir vartotų STATION WAGON.

Seniausias CHRYSLER prekybininkas Chicagoje

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS EKSKURSIJA Į EUROPA

organizuojama šiais metais rugs. 4-18 d.d., pačiu gražiausiu metu Europoj — praėjus karščiams, prieš rudens žvarbas.

BUS APLANKYTA LONDONAS — PARYŽIUS — ROMA

Ekskursija organizuojama su JAV LB CV pritarimu ir raginimu visiems lietuviams joje dalyvauti.

Europoje ekskursiją globos LB vadovai ar atstovai:

LONDONE — Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga (Z. Juras)

PARYŽIJE — LB Prancūzijos Krašto Valdybos Pirm. Kun. J. Petrošius

ROMOJE — Prelatas A. Jonušas

I ekskursijos kainą įskaitoma kelionė lėktuvais, viešbutiai, maistas daugumoje vietų, įdomesnių vietų lankymas (daugumoje su lietuviškais paaiškinimais) ir kt.

Prašykite brošiūros su kainorąščių ir pilnomis informacijomis. Kelionės kaina bus apie 100 dol. pigesnė, negu panašios kelionės, gaunamos per kitas organizacijas.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

ROMAS KEZYS, Pres.

2129 Knapp St.
Brooklyn, N. Y. 11229
Tel. (212) 764-3300

Tik nepramiegokim

(Atkelta iš 5 pusl.)

ty. Gilinant tuos tyrimus, bus pravesta Chicagos 20-ties etninų grupių studija, kam jau ruošiamą medžiaga, įrašant į dokumentines juosteles ir filmus, ką atlieka Illinois universiteto Chicagos Circle padalinio profesoriai ir studentai. Peržiūrėję tuos dokumentus, suvažiavusieji mokslininkai eis į atitinkamas etnines bendruomenes, betarpiškai jas stebėdami ir giliau studijuodami. Reikia tikėtis, kad mokslininkai kontaktuos ir lietuvius.

Šį kongresą organizuojant, Chicagos universiteto prof. dr. Sol Tax pašventė tam dvejus metus, siekdamas tą kongresą padaryti vaisingesnį. Jis puz. suorganizavo prieškongresinius kai kurių šakų mokslininkų susitikimus. Puz. žmogaus biologijos specialistai rinksis į Wayne universitetą Detroit, etnologai ir muzeologai rinksis Milwaukee, socialiniai antropologai rinksis Oshkosh mieste.

Kita prieškongresinė konferencija šaukiama 15-18 metų jaunimui iš visų pasaulio dalių, siekiant tirti jaunimo vaidmenį pasaulyje. Čia planuojama švietimo ir socialinė — bendravimo programa, siekiant ugdyti draugiškumą, kitų kultūrų pažinimą ir pagarbą joms, taip pat siekiant dalintis idėjomis, besiribant su žmonijos ateitimi.

Ruošiama kažkas epochinio

Kongresas vyks anglų, prancūzų, vokiečių, rusų ir ispanų kalbomis, reikale duodant vertimų ir kitų kalbų. Perteikiama bevielais radio aparatais. Nebus mikrofonų, ir kiekvienas, užsidėjęs ausines, galės netrukdomas klausytis sau norimą kalbą.

Kongreso paskaitos ir diskusijos bus išspausdintos, sudarydamos iš 100 tomų knygyną. Taigi, čia ruošiamas kažkas epochinio, ir svarbu lietuviams tame didžiame istoriniame kultūriname įvyky dalyvauti.

Jaunimo skyrius mokslo kongrese

Besistengiant įjungti jaunąją kartą į tą didelį kultūrinį užmojų, buvo sušaukta jaunimo konferencija Chicagoje, į ją iš kiekvienos valdinės ir privačios Cook apskrities aukšt. mokyklos pakviesti dalyvauti po du trečio kurso moksleiviai. Delegatai vienbalsiai nutarė, kad jaunimo padalinys prie šio kongreso turi būti. Jie nusprendė poėdžiauti Field muziejaus patalpose, Roosevelt, Chicagos universitetuose, čia jų vadovais bus atitinkamų šakų specialistai. Iš kiekvieno krašto kviečiama atsiųsti po 2-4 atstovus tarp 15 ir 18 m. kiek galima tokius, kurie mokėtų anglų kalbą. Dalyviai gyvena universitetų bendrabučiuose, dalyvaus tokiuose seminaruose, kaip religijos, urbanistikos, tarptautinės taršos. Kiekvieno krašto atstovai pademonstruos savo šalies ypatingumus meno, muzikos, filmų formomis. Aplankius Field muziejų, bus diskutuojama kultūrinių eksponatų reikšmė. Kongreso organizatoriai šią jaunimo konferenciją nori padaryti lyg savotišką tarptautiniu sąjūdžiu, su savais vienetais visame pasaulyje, kad tai būtų šaltinis pasaulio jaunimo nuomonei patirti ir ją iš dalies formuoti.

Mūsų studentų ir jaunimo organizacijų centrai, savo tarpe susižinoję, turėtų kontaktuoti konferencijos rengimo vadovų be ir ieškoti galimybių, kad ir lietuviams tam sąjūdį būtų atstovaujama. Jei čia susidarytų sunkumų, tai dar lieka kelias dalyvauti patenkant per mokyklų atstovybes į tą jaunimo konferenciją, organizuojamą prie milžiniškojo antropologijos ir etnologijos kongreso.

Juozas Prunskis

Vasara užmiestyje

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

TAIKOS IR NEPRIEVARTINĖS AKCIJOS ONTOLOGIJA

Nemažai gyvumo rodanti Paulist Press leidykla parūpino naują pasakymų rinkinį: Peace and Nonviolence (1973 m. 174 psl., kaina 4 dol. 50 ct.). Knygą sudarė Taikos studijų ir kūrybinės neprievartinės veiklos sąjūdžio steigėjas ir direktorius kun.

E. Guinan. Čia surinkti straipsniai, essays, teismų sprendimai, poezijos ištraukos, laiškai taikos ir neprievartinės akcijos klausimais. Ontologija apima kelių šimtmečių laikotarpį ir čia matome pareikšimus reformacijos laikų Erasmo, Victor Hugo, William Penn, Leo Tolstojaus, Mark Twaino, bet taip pat ir vėlesnių.

KOPERNIKO 500 M. SUKATIES PARODA

Mokslo ir pramonės muziejuje, Chicagoje, iki rugsėjo 3 d. vyksta Koperniko paroda, suruošta minint 500 m. nuo to didžiojo astronomo gimimo. Muziejaus prezidentas D. M. MacMaster skelbia, kad tai pati pilniausia paroda apie Koperniką iš visų ligi šiol organizuotų. Be kitų dalykų, yra išstatyta 30 originalių astronominių instrumentų ir dokumentų iš Koperniko laikų — 500 metų senumo. Jie gauti iš Jogaileičių universiteto Krokovoje, Lenkijoje. Įėjimas į parodą nemokamas.

LITURGINIO GIEDOJIMO KNYGA

Aktyvi Fides leidykla, veikianti prie Notre Dame universiteto, Indianoje, šiemet išleido liturginio giedojimo knygą "Morning Praise and Evensong". Čia du-

damas liturginis kalendorius ir rytinių bei vakarinių (pagal breivorius) maldų gaidos, giesmės kiekvienai savaitės dienai bei atskiriems laikotarpiams: advento, Kalėdų, gavėnios, Velykų, o taip pat įvairių šventųjų. Parūpiamos ir šv. Rašto skaitymų tabelės. Psalmių, giesmių ir maldų melodijos gregoriniškos ir įprastosios, galimos atlikti ir be muzikinių instrumentų. Knyga turi 226 psl., kaina 5 dol.

LIUDNOJI DACHAU STATISTIKA

Eugen Weiler paskelbė Munchene studiją, pagal kurią susekta, kad nacių Dachau koncentracijos stovykloje buvo kalinti 2,798 dvasiškai, iš kurių 94,7 procentai buvo katalikų kunigai, daugiausia lenkai. Buvo ir lietuvių, pvz. Vištylio klebonas Jurgis Parancėvičius, miręs 1962 m. New Yorke.

TURISTŲ STATISTIKA

Vatikano laikraštis "L'Osservatore della Domenica" apskaičiuoja, kad 1975 šventaisiais metais Romą aplankys 4 milijonai turistų.

UŽSISAKYKITE DABAR

TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

GERIAUSIA DOVANA

Į LIETUVĄ

SPECIALIŲ RUBLIŲ

PAŽYMEJIMUS

INTERTRADE EXPRESS

CORP. pirmiausia pasakė apie

tai, o jūs giminės pritarė.

Su specialiu rublių pažymėjimu

jūs giminės gali gauti

viską, ką tik nori, už dalelę

reguliarios kainos. Tai tas

pat, kai jėiti į krautuvę su

100 dol. ir už juos gauti 200

dol. ar 300 dol. vertės prekių,

o gal net daugiau.

INTERTRADE EXPRESS

CORP. mielai jums nemokamai

prisiūsi įrodymą. Specialių

rublių pažymėjimus galima

paversti į reguliarius rublius

aukščiausiu kursu.

SU PILNA GARANTIJA

GREICIAUSIAS

PATARNAVIMAS

Pažymėjimai pristatomi maž

daug per tris savaites. Vieno

spec. rublio kursas yra \$2.70.

TAS KURSAS APIMA VISKĄ.

NERA JOKIŲ KITŲ

MOKEJIMŲ.

REIKALAUKIT MŪSŲ NE

MOKAMO ILIUSTRUOTO

KATALOGO

Užsakykite dabar.

Užsakykite tik per

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

Penktas aukštas

New York, N.Y. 10010

Tel.: 982-1530

LABAI SVARBU

AUTOMOBILIAI

Pilnai garantuotas

greičiausias pristatymas

Pasirinkite iš šių modelių

ZHIGULI VAZ 2101

US \$3653.00

NAUJAUSIAS PAGERINTAS

EXPORT MODEL

ZHIGULI VAZ 2103

US \$4186.00

FURGON STATION

WAGON US \$4025.00

EXPORT MODEL

MOSKVITCH 412 1E

US \$3703.00

MOSKVITCH 408 1E

US \$3405.00

ZAPOROZHETS ZAZ 968

US \$2335.00

REIKALAUKIT SPECIALIAUS BIULETENIO

SU AUTOMOBILIŲ

PAVEIKSLAIS,

APARTAMENTAIS,

NAUDOTAIS RUBAIS

SVECIAMS IS USSR

REIKALAUKIT MŪSŲ

SPECIALIŲ BIULETENIŲ.

MES TURIM 24 METŲ

PATYRIMĄ

SIAME BIZNYJE IR

TAIP PAT TURIM

TOKSTANCIUS

PATENKINTŲ KLIENTŲ.

"GOOD NEWS" BULLETIN

"Increased earnings" for all new and existing certificate savings accounts at Standard Federal Savings goes into effect on July 1, 1973.

This means our 6% savings certificate will now yield 6.27% annually on interest compounded daily for one year.

For customers of our 5 3/4% savings certificate, the yield increases to 6% on interest compounded daily during a one-year period.

Customers of our 5 1/4% Savings certificate will earn 5.47% on interest compounded daily for one year.

These new top yields are reason enough to save with us.

Standard Federal Savings. Looking out for your interest since

1909.

AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVENUE AT SACRAMENTO/CHICAGO, ILLINOIS

HOURS
MON., TUES., THURS., FRI.
9 A.M. TO 8 P.M.
SAT. 9 A.M. — 12 NOON
WEDNESDAY
NO BUSINESS TRANSACTED

PHONE 847-1140

INTEREST COMPOUNDED DAILY ON ALL CERTIFICATE ACCOUNTS / Deposits received by the 10th of the month earn interest from the 1st if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th earn from date of receipt.

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasciausko, organizuoja turistines ekskursijas į Lietuvą. Jo ekskursijos tvarkingai suplanuotos, vyksta sklandžiai ir visos grupės turi patyrusių patalpus. Ekskursijų maršrutas sekantis:

6 DIENOS LIETUVOJE

5 DIENOS VILNIUJE (įskaitant 1/2 dienos kelionę į TRAKUS)
1 DIENA KAUNE

DAR YRA KELIOS VIETOS sekančiose ekskursijose:

Nr. 10	Rugpjūčio mėn. 22 d.	14 dienų kelionė
	IS CHICAGOS — \$872.00	IS NEW YORKO — \$772.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Tallinne (Estijoje)	
Nr. 11	Spalio mėn. 1 d.	15 dienų kelionė
	IS CHICAGOS — \$782.00	IS NEW YORKO — \$682.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	
Nr. 12	Gruodžio mėn. 19 d.	14 dienų kelionė
	IS CHICAGOS — \$787.00	IS NEW YORKO — \$687.00
	5 dienos Lietuvoje — 5 dienos Rygoje (Latvijoje)	

Prašome registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniui \$100.00. Paskelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelių reikalais prašome kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošiamas kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname vizas ir bilietus.

P E T K U S MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYNS MODERNISKOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNHALL 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAKINOMAS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Tryns Moderniskos Kopyčios:

4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŲ

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

BRANGIEJI BROLIAI DOMEIKOS

Gali kaip nori kritikai ir filosofai, gynėjai ir peikėjai kalbėti apie lietuvių literatūrą, kas išliks ir kas neišliks, o gali daug ko ir neišsakyti. Gali būti užmiršti rašytojai ir jų knygos, bet viena knyga liks per amžių amžius, tai Dovydeno "Broliai Domeikos", liudijanti, kad lietuvis nori ieškoti teisybės, kad jos vis ieškos ir bylinės, kad brolis lietuvis, taip sakant, nepasiduos kitam broliui lietuviui už nosies vedžioti ir nesileis spiauti ant skrybėlės, geriau pirma jis pats kitam apspiaus.

Ir toks lietuvių brolių domeikų nusistatymas tikrai maloniai džiuginantis, juk kas būtų iš lietuvių, jeigu jis nenorėtų patatyti ant savo. Būtų tikras vargas, nuskurdėlis. Paimkim, va, kad ir Bal-fa. Bolševikai "Tiesoje" penketa straipsnių parašė, tiesiog iš baimės griūdami, kad skudurai Maskvos neišgriautų, pasukū atskirą knygą išleido, o tas Balfas nė iš vietos, stovi kaip stovi. Na, o brolis lietuvis, broliškos šalpos meilės sklindas, tik žybt ir vos ant šono Balfo nepatiese, Brolių Domeikų pavyzdžiu teisybės dėl visiško grobų ieškodamas Tiesiog ir malonumas buvo skaityti, kaip nuostabūs lietuvių mylėtojai parodė amerikiečiams, kad lietuvių labai myli savo artimą, iš tos meilės net vagimis vienas kitą išvadinti ir kalėjiman pasodinti pasiryžę. Ką gi, lietuvis ne koks ten žydas, kuris nieko nėra girdėjęs apie brolius Domeikas, jis pas kokius ten gojus niekada neis, kad jo reikalus teismu išsprendž.

Na, anuos Balfo meilės pilnus brolius, kurie į didžius žygius jojo, galėtų pasekti ir kiti lietuvių. Tiesa, teisybės ieškojimo savoj spaudoj niekada netrūko. Bro-lis lietuvis, pasislėpęs už kam-po, mėtė į kitą brolių plytas, kad net nežinai kas iš kur. Vienas at-viras mėnraštis tiek už kampo slapstydamasis plytom mėnosi, kad iš netyčių ir savo broliui už kito kampo stovinčiam užkerta. Vis vanden tas teisybės. Koks nors šaukus kritikas mano, kad jis labai nusivokią moksle, todėl bando lietuviškų vadovėlių kri-tika versti. Bet, kad niekas nesu-žinotų kas jis, nes paskui ko gero į profesoriaus gali koks Notre Dame pakviesti, tai plytelėm iš už kampo į tą vadovėlių kerta.

Atsižvelgiant į šiuos lietuvių kovinius laimėjimus ir pasiekimus, reikia manyti, kad ir toliau lietuvių bus nuostabūs Dovyde-no Brolių Domeikų tradicijų te-sejai. Pvz. negavęs premijos, gali

Domeikos pas teisėją

le, o solistas taip pat gali paduoti į teismą vertintoja už balso nu-vertinimą. Žodžiu, gali bylinėtis menininkai ir biznierių, gali bylinėtis ir privatus asmenys, vis vanden teisybės ir tėvynės. Pvz. tu gali paduoti į teismą žmogų, kad šio dukte išteikėjo už palio-ko ir, taip sakant, kovose dėl Vil-niaus pakenkė, o kitas gali duoti į teismą, kad jo sūnus vedė italę ir pakenkė iš viso lietuvių išsi-laikymui išvijoje. Žodžiu, gali-mybių bylinėtis yra nuostabių, svarbiausia, kad tos galimybės yra vis ne dėl ko kito, bet dėl savo brolio, artimo ir tėvynės Lietuvos garbės.

Žodžiu, reikia visiems pasis-tengti, imti pavyzdį iš broliškos šalpos darbuotojų bei visų kitų kovingųjų, kad mes garbingai tes-tume Dovydeno Brolių Domeikų

Kai kartą įvyk, kai vyriškai stojom — "Neliks anei dulkės iš blato" — kartojom ir skaldėm į šipulius, malėm į dulkes: tegul tik išdrįsta dar blatinis, mulkis!.. Bet uošvė paprasė stiklainiams dangtelių. — Prekybos valdyboj klūpojau ant kelių, rankas bučiavau ir aimanavau, — nors karkis — dangtelių vis tiek negavau. O draugas Anupras nesnaudė tą metą — dangtelių pripirko trims metams "per blatą"...

Poetė J. Vaičiūnienė "Lais-vojoje Lietuvoje" išspausdino 12 posmų eilėraščių "Prašau ku-nigū", kurio kiekvieno posmo paskutiniai du žodžiai yra "prašau kunigū". Mūsų nuomone,

Su ošančio laiko vandenim sudrumstais, Su patinusioj upėj nuleistais tinklais, Su žuvim nebylėm namuose be dienos, be langų — Prašau su žibintais kramte pinigų.

Su nakties akluje pakantriai šviesele, Su gyvuonio šaka sulankstyta, žaia, Su garniuokais ant suliepsnosėjus klūono stogų — Prašau su balzamo lašais pinigų.

Kai abu rėkia, tai ir teisybė abiejų

Anglų kalbos gelbėtojai

"Toli su lietuvių kalba nenu-važiوسي. Vaikams tikrai angliš-ką akcentą gadina", — porino mano giminaitis, inžinierius iš profesijos, daugelio lietuviškų organizacijų vadovas, tautinių švenčių proga paskaitas drožia, kad net salės langai rasoja...

Štai tau, — gaivoju vienas sau, — atsirado dar vienas ang-liško akcento ir anglų kalbos švarintojas. Be reikalo anglų rašytojas Bernard Shaw paliko savo turtą anglų kalbai sutvar-kyti. Mano giminaitis ir į ji pa-našūs be pinigų tai padarys"

Br. Zumeris
"Laivas" nr. 7

Valerijonas ir tautiškas

"Laikrodinis negali būti sustab-dytas, reikalaujant, kad lietu-viai gydytojai ir šiandien nau-dotų tik valerijonų lašus, kaip visuotinį vaistą. Valerijono la-šai kai kuriems mūsų sukelia tautinių asociacijų, bet jie nie-ko neturi bendro nei su tautiš-kumu, nei su gera medicina".

Prof. Vyta. Bieliauskas

DRAUGŲ KALBA

Komunistinė "Vilnis" apie komunistinę Kiniją

"Kinija pasauliui prisistato kaip socialistinė šalis, bet užan-tyje turi peilį, kad socializma-papiovus, jo laimėjimams pa-stoti kelią".

S. J. Jokubka
"Vilnis" birželio 7 d.

GYVENIMAS IR PRAKALBOS

"Lietuviškos partijos susirin-kimas. Kruta kelios žilos gal-vos. Vieno dukte už svetimošio, kito vaikai lietuviško žodžio ne-suranda, trečio jaunamartę in-donezas išsivežė, ketvirto sūnų ispanė paviliojo, o susirinkimo pirmininko sūnus su itale Rō-mo makaronų konkure daly-vavo. Pirmininkas pakeltu bal-su šneka apie patriotizmą, apie lietuvių išlaikymą".

Br. Zumeris
"Laivas"

PAKEITĖ SUNĮ

Spygliam praėjusiame nume-ryje atskleidus, kad "Akiračių" šuo labai rytietiškas, net tam tikrų panašumų turįs su dikta-torium, "Akiračiai" dabar savo sunį pakeitė nauju. Šis gero-kai vakarietiškesnis, maždaug kaip iš Harvardo atklydęs.

LAUMĖS JUOSTA

Laumės juosta arba vaivo-rykšė atsiranda, kuomet saulės spinduliai atsimuša į vandens lašelius ore.

Tą patį galima pasakyti ir apie tomites.

"Sandara", birželio 8 d.

SAUNIAME PRIEMIESTY

— Gėda mūsų priemiesty el-getauti, — sako ponis vyriškiui, kuris ką tik buvo paskambinęs prie namo durų.

— Neatsiprašinėkite, — at-sako vyriškis. — Aš jau elgeta-vau daug prastesniuose prie-miesčiuose.

GUÐRUS PAAIŠKINIMAS

Išmų graikų matematiką Euklidą paklausė jo mokyto-jas:

— Ką geriau pasirinktum — du sveikus obuolius ar keturias lygias puses.

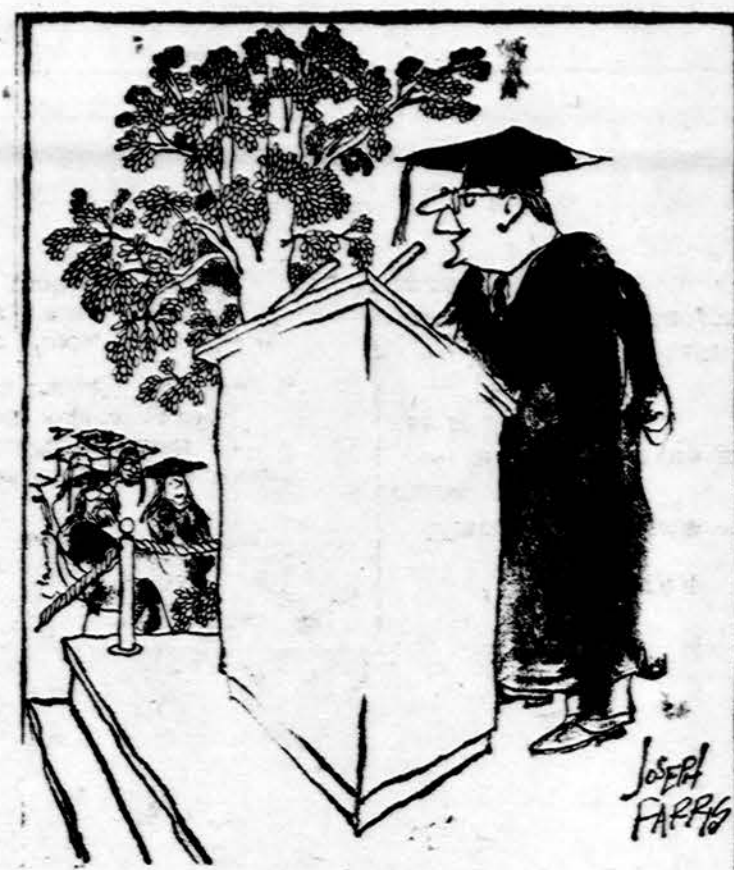
— Žinoma, mokytojau, ketu-rias puses.

— O kodėl? Juk tai vienas ir tas pats.

— Anaipol. Pasirinkdamas du sveikus obuolius, kaip aš su-žinočiau, sukirmijęs jų vidus ar ne.

— O prieš korektūros vel-niukštį šventinto vandens nėra.

Zenta Tenisonaitė

Mokslo laipnius dalijant

KAM REIKALINGI BAKALAUROI

Mokslo metus baigiant ir tūkstančiams gaunant diplo-mus, amerikietis kolumnistas Art Buchwald susirūpinęs pa-skelbė rašinį, aiškindamas, kam tie bakalaurai reikalingi. Esą pasitaikę tarp amerikiečių ir ir tokių pokalbių.

— Kaip gyvena jūsų Peter? — paklausė viena ponis kitos.

— Puikiai, — atsiliepė ta. — Žinote, jis praėjusiais metais Kolumbijos universitete gavo fi-losofijos daktaro laipsnį.

— Nejaugi? Ir ką jis dabar dėsto?

— Ne, dirba savo farmoje. Tiesa, kaip Ketlinos reikalai?

— O, ji išklaušė dailiųjų me-nų kursą, gavo bakalaur laips-nį ir, matyt, jaučiasi laiminga.

— Ką ji veikia?

— Su dviem draugėmis dažo senus baltinius siuvelykoje.

— Paskutiniu metu kažkodėl nematytį jūsų George, — vie-nas svečias kreipėsi į kitą.

— Jis trejus metus mokėsi Massachusetts technologiniame institute, dabar — inžinierius elektrikas.

— Tikriausiai jį kviečiasi stambios firmos.

— Truputį ne taip. Dabar jis dirba taksistu Bostone. Sako, už vairo geriau mąstyti apie elekt-rotechnikos problemas.

— Kai rašysite, perduokite linkėjimus nuo manojo Oldeno.

— Oldenas? Jis juk su pagyri-mu baigė architektūros mokyk-lą prie Yale universiteto?

— Taip, mes juo didžiuoja-mės. O kiek mums kainavo jo mokymas — ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių dolerių!

— Manau, jūs gerai įdėjote savo kapitalą. Kada nors su pa-

sėdžiavimu galėsite pasakyti, rodydami į gražų namą: "Tai pastatė mano sūnus!"

— Bijau, kad ne. Baigęs uni-versitetą, Oldenas persikvalifi-kavo į stalius. Dabar jis dirba baldų fabrike Vakarų Virgini-joje, daro kėdėms kojas.

— Vakarų Virginija? — i po-kalbį įsiterpė dar viena ponis, — idomu, nesutiko jis ten mano-sios Karolinos?

— Pasidomėjo vienas svečias.

— O, ne! Gavusi juristo diplo-mą, ji atidarė maisto prekių parduvėlę. Tai, sako, jai pats artimiausias darbas pagal spe-cialybę, kokį pasisekė rasti.

— Krisas vis dar Wisconsin universitete? — vienas svečias paklausė sutuoktinių poros.

— Nežinau, — tarė Kriso tē-vas. — Mes negirdėjome apie jį jau nuo Naujųjų metų.

— Tiesa, kaip gyvena jūsų ki-tas sūnus, Rolandas?

— Stoju neįauki tyla.

— Ar aš ką nors ne taip pa-sakiau? — paklausė svečias.

— Rolandas dirba pagal spe-cialybę kolegijoj. Jo tėvams ne-patogu prieš kitus, jog jie be-velija apie tai nutylėti, — pa-šniždėjo jam į ausį viena mo-teris.

— Bet iš lietuvių mokslus bai-giančių sąrašų neatrodo, kad lietuvių tiems rimtiems Buch-waldo žodžiams tikėtų.

— Taip, mes juo didžiuoja-mės. O kiek mums kainavo jo mokymas — ne mažiau kaip dvidešimt tūkstančių dolerių!

— Manau, jūs gerai įdėjote savo kapitalą. Kada nors su pa-

— Paimti atskirus žodžius iš visumos ir juos cituoti, norint įrodyti, kad eilėraščių būtų ta-rytum "puszalis, nedakeptas blynas", skamba nelabai įtiki-namai.

Z. Tenisonaitė

VIRTUVĖS PATYRIMAI

Kareivių pulko virtuvei reik-ia virėjo pagalbininko. Štai atsiranda keli naujokai. Pirmąjį iš eilės virtuvės viršila klausia: — Ar jau esi ką nors viręs? — Taip, tamsta viršila, — at-sako naujokas.

— Ir dideliame katile? — Taip, tamsta viršila.

— Tai ką tokio virėi? — Asfaltą, tamsta viršila.

KAUKAZIEČIŲ AMŽIUS

I gyvybės draudos įstaigą užėjo klientas ir sako:

— Norėčiau apdrausti gyvybę.

— O kiek tamstai metų? — Aštuoniasdešimt.

— Tuo atveju teks truputį pa-laukti. Ar tamsta negalėtų at-vykti pirmadienį?

— Pirmadienį negalėsiu; tą dieną yra mano tėvelio gimtadi-e-nis.

— Kiek gi metų tamstos tėve-liui?

— Šimtas dešimt.

— Tai gal galėsi tamsta antra-dienį?

— Antradienį irgi negalėsiu, nes mano senelis tą dieną kelia vestuves.

— O kaip senas yra tamstos senelis?

— Šimtas trisdešimt dviejų metų.

— Ar tokiam amžiuje jis dar nori vesti?

— Jis nenori, bet privalo.

KAM REIKIA MOKYTIS?

Mokiniamis uždavė parašyti rašinį tema: "Kaip reikia moky-tis?" Vienas jų parašė:

"Kuo daugiau žmogus moko-si, tuo daugiau žino. Kuo daugiau jis žino, tuo daugiau jis už-miršta. Kuo daugiau jis užmirš-ta, tuo mažiau jis žino. Kuo ma-žiau jis žino, tuo mažiau jis už-miršta. Kuo mažiau jis užmirš-ta, tuo daugiau jis žino. Klaus-mas: kuriems galims gerai mo-kytis?"

ROMANAS BE HAPY-END

— Ar verta skaityti šį roma-ną?

— Verta. Tik pabaiga labai liūdina. Ji palieka jį, o jis vėl tu-ri grįžti pas savo žmoną.

DARBAS IR NAMAI

Du vyrukai kalbasi išeidami iš darbo:

— Apleidamas darbą, aš ne-sinešu į namus rūpesčių.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.

— Aš taip pat: jie manęs jau laukia namuose.